

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Mariána Jarábka na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. marca 2011 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanému **A.H.**, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, o odvolaní krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. septembra 2010, sp. zn. 3 T 18/2003, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odvolanie krajského prokurátora **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach bol obžalovaný A.H. podľa § 226 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 oslobodený spod obžaloby Krajskej prokuratúry v Košiciach zo dňa 22. decembra 2003, sp. zn. 1 Kv 41/03, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, na tom skutkovom základe, že:

dňa 14. marca 2003 okolo 13.00 hod. pred zadným vchodom a tiež vnútri objektu predajne potravín na ul. G., po predchádzajúcom fyzickom konflikte, v úmysle usmrtiť, trikrát vystrelil z legálne držanej pištole zn. Č., kalibru 7,65 mm B., výrobného čísla X.

zo vzdialenosti približne 120 cm na S. H., ktorého v dôsledku uhýbania sa menovaného zasiahol len jedenkrát do hrudníka vľavo v zadnej pazuchovej čiare približne na úrovni ôsmeho rebra a spôsobil mu priestrely dolného laloka ľavých pľúc, bránice, sleziny, prednej a zadnej steny žalúdka, tela a chvosta podžalúdkovej žľazy s výstrelom v pravom nadbruší, pričom v dôsledku uvedených poranení došlo k ohrozeniu života S. H., avšak jeho smrti bolo zabránené poskytnutím včasnej, intenzívnej a vysoko odbornej lekárskej pomoci a následne prenasledoval pred ním unikajúceho R. F., na ktorého v úmysle usmrtiť šesťkrát vystrelil z tej istej zbrane, zo vzdialenosti približne 120 cm a zasiahol tohto jedenkrát do chrbta vľavo, trikrát do zadnej plochy ľavého stehna, jedenkrát do hrudníka vpravo v prednej pazuchovej čiare a jedenkrát do brucha nad pravým bedrom, pričom mu spôsobil poranenia životne dôležitých orgánov, a to srdca, pľúc, pečene a pravej obličky, v dôsledku ktorých došlo u menovaného hlavne k zlyhaniu činnosti srdca a bezprostredne na to aj k smrti.

Krajský súd súčasne podľa § 229 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 poškodených M. S., S. H. a V., a.s. pobočka K., s nárokmi na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

V zákonnej lehote určenej v ustanovení § 248 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 podal krajský prokurátor proti tomuto rozsudku odvolanie.

V odôvodnení odvolania uviedol, že krajský súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Vo vzťahu k strelbe obžalovaného na S. H. súhlasí s názorom, že obžalovaný konal v nutnej obrane, pričom ale zastáva stanovisko, že po tejto strelbe prešiel obžalovaný z obrany do útoku. Svedčia o tom zranenia na tele R. F. a stopy z miesta činu. Ak by zodpovedala skutočnosti obhajoba obžalovaného, že R. F. naňho na chodbe útočil prvkami bojového umenia pri prvých troch výstreloch, ktoré smerovali na H., tak mŕtve telo F. by zostalo ležať na tej istej chodbe a všetky nábojnice po strelbe by sa tiež nachádzali v jej priestoroch.

V danej súvislosti poukázal prokurátor na závery znaleckého posudku z odboru kriminalistiky, odvetvie balistiky. Znalec v posudku stanovil, že vzdialenosť ústia hlavne pištole obžalovaného od tela poškodeného F. bola pri všetkých šiestich výstreloch rovnaká, od 90 do 120 cm. Z toho vyplýva, že obaja v čase strelby buď stáli približne na jednom mieste, alebo sa pohybovali rovnakým smerom.

Odvolaateľ ďalej dôvodil, že znalci z odvetvia súdneho lekárstva a z odboru balistiky určili za najpravdepodobnejší priebeh streľby obžalovaného na R. F..Z týchto dôkazov vyplýva, že poškodený a obžalovaný sa v čase streľby presúvali po chodbe až do priestorov predajne, kde zostalo ležať mŕtve telo R. F..

Prokurátor poukázal aj na lokalizáciu strelných rán na tele poškodeného najmä, že dve (č. 8 a č.5), ktoré boli spôsobené streľbou zozadu a vyjadril názor, že týmito dôkazmi bola obhajoba obžalovaného, že poškodený na neho útočil vyvrátená. V čase útoku poškodeného nemohlo vzniknúť ani strelné poranenie označené v posudku balistika písmenom E.

Dokazovaním bolo teda preukázané, že keď útok R. F. skončil, obžalovaný ho prenasledoval a strieľal smerom na neho, teda útok opätoval.

Na margo znaleckého posudku znalcov psychiatrov MUDr. S. D. a MUDr. J. L. odvolaateľ uviedol, že sa s ich závermi nestotožnil. Ich záver, že obžalovaný konal chaoticky v dôsledku zmätku, strachu a zľaknutia, je v rozpore so samotným konaním obžalovaného na mieste činu. Obžalovaný vedel rozpoznať na koho strieľa, išlo o mierenú streľbu a všetky strely zasiahli svoje ciele. Toto nesvedčí o chaotickom konaní obžalovaného.

Vzhľadom na tieto okolnosti krajský prokurátor navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu poukázal na obsah písomne podaného odvolania krajského prokurátora a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania obžalovaného podľa § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako i konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že krajský súd rozhodol správne a v súlade so zákonom.

Krajský súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné a dostupné dôkazy v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. mája 2008, sp. zn. 6 To 6/2008, pričom svoju pozornosť venoval najmä zásadným otázkam, ktoré súvisia predovšetkým s aplikáciou inštitútu nutnej obrany na daný prípad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky si v celom rozsahu osvojil závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu predmetný skutok sa nepochybne stal, avšak tento skutok nie je trestným činom, keďže obžalovaný konal vo vzťahu k obom poškodeným S. H. i R. F. v nutnej obrane. Na základe náležitého vyhodnotenia všetkých vykonaných dôkazov v predmetnej veci jednotlivo i v ich súhrne, krajský súd dospel k správne skutkovému záveru, že obžalovaný H. konal nie len vo vzťahu S. H., ale aj vo vzťahu k poškodenému R. F. za podmienok nutnej obrany v zmysle § 25 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006.

Tento svoj záver krajský súd oprel najmä o závery znaleckého posudku znalcov z odboru psychiatrie MUDr. J. L. a MUDr. S. D., ktorí dospeli vo svojom znaleckom posudku k záveru, že obžalovaný v kritickej situácii konal v stave silného rozrušenia (kumulovaného, ktorý bol spôsobený predovšetkým dlhotrvajúcou konfliktnou situáciou, čo vyústilo do tzv. vystupňovaného afektu obranno-útočného charakteru v stave ohrozenia jeho života, ako aj života a zdravia jeho blízkych. Jednalo sa u neho o úzkostný afekt strachu, zlosti a bezradnosti, kedy boli jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti podstatne forenzne významne zmenšené. Znalci teda ustálili záver, že obžalovaný konal v stave zmätku, strachu a zľaknutia, v ktorom nedokázal rozpoznať, či poškodený R. F. útočí alebo, či už aj uniká z miesta činu, nakoľko konal automaticky pod vplyvom silného rozrušenia.

V danej súvislosti treba tiež poukázať, že závery týchto znalcov vo svojej podstate korešpondujú aj so závermi znalcov – psychiatrov MUDr. Š. S., CSc. a MUDr. M. K., ktorí vypracovali znalecký posudok o psychickom stave obžalovaného pred vypracovaním znaleckého posudku MUDr. J. L. a MUDr. S. D..

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s odvolacími námietkami krajského prokurátora považuje za potrebné dodať, že jeho pochybnosti o správnosti znaleckého dokazovania znalcami z odboru psychiatrie nepovažuje za opodstatnené a dôvodné.

Znalci totiž v záveroch svojho znaleckého posudku presne a konkrétne uviedli, z akých konkrétnych dôkazov a okolností prípadu vychádzali pri ustálení záveru, že obžalovaný konal v stave strachu, zmätku a zľaknutia, pričom v takomto stave, vo vzťahu k poškodenému R. F., obžalovaný konal v situácii, keď tento stále ohrozoval jeho a aj jeho blízkych kuchynským nožom, pričom v tejto značne neprehľadnej situácii a zmätku, ktorý na mieste činu nastal, poškodený sa pohyboval rôznymi smermi. Nemožno preto ani jednoznačne ustáliť, že obžalovaný v stave, v akom sa nachádzal, jednoznačne mieril na konkrétne časti tela čomu nasvedčuje aj rozptýl jednotlivých strelných poranení na tele poškodeného. Na záveroch krajského súdu o psychickom stave v akom sa obžalovaný v čase činu nachádzal podľa záverov znalcov z odboru psychiatrie preto nemôžu nič zmeniť ani závery znalca z odboru balistiky, pretože ak obžalovaný konal v stave silného rozrušenia, vyvolaného strachom, zmätkom a zľaknutia v dôsledku konania poškodeného F., tak potom treba jeho obranné konanie posudzovať predovšetkým posudzovať z hľadiska týchto aspektov.

Taktiež treba zdôrazniť, že okolnosť, ktorú konštatoval vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky, že z vykonaných dôkazov jednoznačne nevyplývalo, že obžalovaný strieľal na R. F. v čase, keď tento bezbranný utekal pred streľbou z miesta, kde mal predtým incident s obžalovaným. Výsledkami vykonaného dokazovania aj po vrátení veci krajskému súdu, sa nepodarilo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázať, či k streľbe došlo ešte v čase keď poškodený F. ešte nožom ohrozoval obžalovaného a jeho príbuzných alebo už aj v čase, keď pred streľbou unikal. V týchto pochybnostiach krajský súd správne rozhodol v prospech obžalovaného a tento záver prvostupňového súdu si odvolací súd v celom rozsahu osvojil.

Za rozhodujúcu okolnosť odvolací súd preto za danej dôkaznej situácie uznal závery znalcov psychiatrov, že obžalovaný konal v strachu, zmätku a zľaknutia, ako to predpokladá ustanovenie § 25 ods. 3 Tr. zák.

Vo vzťahu k argumentácii prokurátora uvádzanej v odôvodnení jeho odvolania, keď poukázal na závery znaleckého posudku z odboru balistiky, tak treba zdôrazniť, že práve zo záverov tohto znalca vyplýva, že pri všetkých šiestich výstreloch bola vzdialenosť ústia hlavne pištole obžalovaného od tela poškodeného F. približne rovnaká, teda od 90 do 120 cm. Práve táto okolnosť len potvrdzuje záver, že ešte aj v čase streľby obžalovaného poškodený F. mohol stále nožom ohrozovať a útočiť na obžalovaného a jeho

príbuzných, pretože malá vzdialenosť oboch hlavných aktérov od seba v čase streľby obžalovaného takýto záver nevylučuje.

Podľa názoru odvolacieho súdu aj tieto závery znalca z odboru balistiky čiastočne spochybňujú názor odvolateľa, že obžalovaný strieľal na poškodeného v čase, keď tento už pred streľbou utekal z miesta činu, pretože v takomto prípade by jednotlivé postupné strely boli vystrelené z rôznych, čoraz väčších vzdialeností a nie z rovnakej vzdialenosti, ako to tento znalec konštatoval. Napokon aj značný rozptyl strelných poranení zistených na tele poškodeného nasvedčuje, že poškodený sa v čase, keď bol strelami zasiahnutý pohyboval značne rôznorodo, čo by nasvedčovalo skôr jeho útočným pohybom a nie úteku z miesta činu. V danej súvislosti treba tiež zdôrazniť, že obžalovaný najmä vzhľadom na svoj psychický stav nemohol vedieť, ktorá strela v poradí útočníka paralyzovala tak, aby jeho ďalšie útoky zastavila.

Treba však zdôrazniť, že z hľadiska skúmania naplnenia zákonných znakov nutnej obrany v zmysle § 25 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. (č. 300/2005 Z.z.) je najvýznamnejším dôkazom znalecký posudok znalcov z odboru psychiatrie MUDr. S. D. a MUDr. J. L., zo záverov ktorých vyplýva, že obžalovaný v čase spáchania činu v dôsledku vystupňovaného afektu mohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a svoje konanie ovládať v miere forenzne podstatne zmenšenej. Jeho schopnosť ovládať svoje konanie bola zmenšená až do takej miery, že sa to blížilo k celkovému vymiznutiu tejto schopnosti a teda v dôsledku situácie, ktorá sa na mieste činu vyvinula nemohol jednoznačne vedieť rozpoznať úmysel a konanie poškodeného R. F., či tento na neho alebo jeho blízkych koná útočne alebo už upustil od útoku a len sa bráni alebo prípadne, či bezbranne uteká z miesta incidentu.

Z hľadiska takýchto záverov znalcov - psychiatrov (keďže obžalovaný nedokázal rozpoznať charakter konania R. F.) otázka, či poškodený v čase streľby obžalovaného ešte na neho útočil alebo jeho konanie už nebolo útočné, sa stala celkom irelevantnou a z tohto pohľadu nie je teda možné akceptovať argumentáciu odvolateľa založenú na tvrdení, že by obžalovaný A... H. v istej fáze incidentu prešiel z obrany do útoku.

Krajský súd vzhľadom na oslobodenie obžalovaného rozhodol správne a zákonom zodpovedajúcim spôsobom, keď poškodených v zmysle § 229 ods. 3 Tr. por. účinného

do 1. januára 2006 odkázal s nárokmi na náhradu škody na konanie o veciach občianskoprávných.

Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti najvyšší súd dospel k záveru, že odvolanie podané krajským prokurátorom nie je opodstatnené a dôvodné, a preto ho podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Pavol T o m a n , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Pavol Farkaš

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Cíсарová